

SPREJETA BESEDILA

P9_TA(2020)0206

Sklepi z izrednega zasedanja Evropskega sveta od 17. do 21. julija 2020

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 23. julija 2020 o sklepih z izrednega zasedanja Evropskega sveta od 17. do 21. julija 2020 (2020/2732(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 225, 295, 310, 311, 312, 323 in 324 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ter členov 2, 3 in 15 Pogodbe o Evropski uniji (PEU),
 - ob upoštevanju svojega vmesnega poročila z dne 14. novembra 2018 o večletnem finančnem okviru 2021–2027 – stališče Parlamenta v luči dogovora¹,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. oktobra 2019 o večletnem finančnem okviru 2021–2027 in lastnih sredstvih: čas je za izpolnitev pričakovanih državljanov²,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. maja 2020 o novem večletnem finančnem okviru, lastnih sredstvih in načrtu za okrevanje³,
 - ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta, sprejetih 21. julija 2020,
 - ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,
- A. ker je pandemija COVID-19 v Evropi in po svetu terjala na tisoče življenj in privedla do rekordne krize s katastrofalnimi posledicami za ljudi, družine, delavce in podjetja, ki zahteva ustrezen odziv;
- B. ker bi moralo okrevanje Evrope temeljiti na evropskem zelenem dogovoru, digitalni agendi za Evropo, novi industrijski strategiji in podjetništvu, da bodo naša gospodarstva po krizi močnejša, odpornejša ter bolj trajnostna in konkurenčna;
- C. ker so se EU in njene države članice zavezale izvajanju Agende OZN 2030 za trajnostni razvoj, evropskega stebra socialnih pravic in Pariškega sporazuma;
- D. ker enotnemu trgu grozi nepopravljivo izkrivljanje;
- E. ker je Evropski svet svoje stališče sprejel izjemno pozno, po treh vrhovih brez

¹ Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0449.

² Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0032.

³ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0124.

- dogovora, s čimer je povzročil zamudo pri pogajanjih o večletnem finančnem okviru;
- F. ker dolgoročnih prednostnih nalog EU, ki so določene v večletnem finančnem okviru, ne bi smeli žrtvovati na oltarju okrevanja;
 - G. ker bi moral Parlament v celoti sodelovati pri izvajanju instrumenta za okrevanje, tako pri najemanju kot pri dajanju posojil;
 - H. ker Parlament jamči za pregledno in demokratično okrevanje, zato mora sodelovati tako v predhodnem kot naknadnem nadzoru načrta za okrevanje;
1. žaluje za žrtvami koronavirusa in se želi zahvaliti vsem delavcem, ki se borijo proti pandemiji; meni, da imajo ljudje v EU v takšnih zgodovinskih in izrednih razmerah kolektivno dolžnost do solidarnosti;
 2. pozdravlja dejstvo, da so voditelji držav in vlad EU sprejeli instrument za okrevanje, s katerim bi znova zagnali gospodarstvo, kakor ga je maja predlagal Parlament; priznava, da je oblikovanje instrumenta za okrevanje zgodovinski dosežek za EU; vendar obžaluje, da je bila v končnem dogovor količina nepovratnih sredstev zmanjšana; želi spomniti, da pravna podlaga za oblikovanje instrumenta za okrevanje ne daje formalne vloge izvoljenim poslancem Evropskega parlamenta;
 3. vendar pa ne sprejema političnega dogovora o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 v njegovih trenutni obliki; se je nemudoma pripravljen konstruktivno pogajati s Svetom, da bi predlog izboljšali; želi spomniti na mandat Parlamenta iz novembra 2018; poudarja, da mora v skladu s členom 312 PDEU Parlament potrditi dogovor o uredbi o večletnem finančnem okviru;
 4. obžaluje, da prepogosto nacionalni interesi in stališča ogrožajo doseganje skupnih rešitev v splošno korist; opozarja, da so rezi večletnega finančnega okvira v nasprotju s cilji EU; meni na primer, da so predlagani rezi pri programih za zdravje in raziskave nevarni v kontekstu svetovne pandemije; meni, da predlagani rezi pri izobraževanju, digitalni preobrazbi in inovacijah ogrožajo prihodnost nove generacije Evropejcev; meni, da so predlagani rezi pri programih, ki podpirajo prehod regij, ki so odvisne od ogljika, v nasprotju z zelenim dogovorom EU; meni, da predlagani rezi na področju azila, migracij in upravljanja mej ogrožajo položaj EU v vse bolj nestanovitnem in negotovem svetu;
 5. meni, da voditeljem držav in vlad ni uspelo rešiti vprašanja glede načrta za odplačilo instrumenta za okrevanje; želi spomniti, da so za to na voljo tri možnosti: nadaljnji rezi programov z dodano vrednostjo EU do leta 2058, povečanje prispevkov držav članic ali oblikovanje novih lastnih sredstev; meni, da lahko samo oblikovanje novih lastnih sredstev pripomore k odplačilu dolga EU, reši proračun EU in zmanjša davčni pritisk na nacionalne blagajne in državljanke EU; želi spomniti, da je oblikovanje novih lastnih sredstev edina možnost za odplačilo, sprejemljiva za Parlament;
 6. obžaluje, da je Evropski svet zavrnil predlagano prehodno rešitev, s katero naj bi se odzvali na akutne potrebe po financiranju naložb v letu 2020, s čimer bi državljanom EU in upravičencem zagotovili takojšnjih odziv na krizo ter omogočili financiranje, ki je potrebno med prvimi ukrepi in dolgoročnim okrevanjem;
 7. želi spomniti, da so sklepi Evropskega sveta o večletnem finančnem okviru samo

politični sporazum med predsedniki držav in vlad; poudarja, da Parlament ne bo zgolj potrdil sklepov kot izvršeno dejstvo in ne bo potrdil večletnega finančnega okvira, dokler ne bo dosežen zadovoljiv dogovor v prihodnjih pogajanjih med Parlamentom in Svetom; želi spomniti, da mora vseh 40 programov, financiranih z večletnim finančnim okvirom, potrditi Parlament kot sozakonodajalec;

8. naroči zadevnim parlamentarnim ekipam, naj se pogajajo o zadevnih zakonodajnih dosjelih v skladu z ustreznim mandatom Evropskega parlamenta za triologe; naroči svoji ekipi za pogajanje o večletnem finančnem okviru in lastnih sredstvih, naj se pogaja na podlagi naslednjega mandata;

Prednostne naloge Parlamenta v luči splošnega dogovora

Pravna država

9. močno obžaluje, da je Evropski svet znatno oslabil prizadevanja Komisije in Parlamenta za ohranitev načela pravne države, temeljnih pravic in demokracije v okviru večletnega finančnega okvira in instrumenta Next Generation EU; ponovno zahteva možnost dokončati svoje delo kot sozakonodajalec pri predlaganem mehanizmu Komisije, da bi zaščitil proračun EU v primerih, ko so sistemsko ogrožene vrednote iz člena 2 PEU in ko gre za finančne interese Unije; poudarja, da je za uspešen mehanizem potrebno glasovanje z obratno kvalificirano večino; poudarja, da ta mehanizem ne sme vplivati na obveznost vladnih organov ali držav članic, da izplačajo sredstva končnim upravičencem ali prejemnikom; poudarja, da bo uredba o pravni državi sprejeta s soodločanjem;

Lastna sredstva

10. znova poudarja, da Parlament ne bo podprl večletnega finančnega okvira brez dogovora o reformi sistema lastnih sredstev EU, vključno z uvedbo košarice lastnih sredstev to konca večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, ki naj bi bila namenjena kritju vsaj dela stroškov, povezanih z instrumentom Next Generation EU (glavnine in obresti), da bi zagotovili verodostojnost in vzdržnost načrta za odplačevanje omenjenega instrumenta; poudarja, da bi morali s to košarico tudi zmanjšati delež prispevkov, ki temeljijo na BND;
11. zato poudarja, da mora ta reforma vključevati košarico lastnih sredstev, ki bo v proračun Unije vključena s 1. januarjem 2021; poudarja, da je prispevek za plastiko samo prvi delni korak do izpolnitve pričakovanj Parlamenta; se namerava pogajati o pravno zavezujočem koledarju, ki ga bo sprejel proračunski organ za prihodnjo uvedbo novih lastnih sredstev v prvi polovici naslednjega večletnega finančnega okvira, kot so sistem trgovanja z emisijami (in njegovih prihodkov iz naslova morebitne prihodnje širitve), mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah, digitalni davek, davek na finančne transakcije in skupna konsolidirana osnova za davek od prihodkov pravnih oseb; poziva, naj se z vmesnim pregledom večletnega finančnega okvira po potrebi dodajo dodatna lastna sredstva v drugi polovici večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, da ta cilj zagotovo dosežen do konca omenjenega finančnega okvira;
12. ponavlja svoje odločno stališče, da bi bilo treba karseda hitro ukiniti vse rabate in korektivne mehanizme; obžaluje, da je Evropski svet ne samo ohranil, pač pa tudi povečal rabate v korist nekaterih držav članic; ponovno poudarja svoje stališče glede

stroškov pobiranja carin, ki bi morali znašati 10 % svoje prvotne stopnje;

Vodilni programi EU

13. obžaluje zmanjšanje sredstev za programe, usmerjene v prihodnost, tako v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 kot v instrumentu Next Generation EU; meni, da bo to ogrozilo temelje za trajnostno in odporno okrevanje; potrjuje, da večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027, ki je nižji od predloga Komisije, ni ne izvedljiv ne sprejemljiv; poudarja, da je Komisija v zadnjem predlogu postavila financiranje več teh programov na zelo nizko raven na podlagi domneve, da bo dopolnjeno s sredstvi iz instrumenta Next Generation EU; obžaluje, da Evropski svet ni pristal na to sklepanje in odpravil večino dodatnih sredstev; potrjuje svoje odločno stališče o zaščiti ustreznega financiranja naslednjega večletnega finančnega okvira ter dolgoročnih naložb in politik iz tega okvira, ki ne bi smelo biti ogroženo zaradi potrebe po takojšnjem financiranju instrumenta za okrevanje; se namerava pogajati o ciljno usmerjenih okrepitvah za vodilne programe EU v naslednjem večletnem finančnem okviru;
14. poudarja, da bi morala medinstitucionalna pogajanja vključevati zneske po posameznih razdelkih in programih v večletnem finančnem okviru; poudarja, da zdaj obstaja tveganje takojšnjega zmanjšanja financiranja vodilnih programov med letoma 2020 in 2021; poudarja tudi, da bo od leta 2024 celoten proračun EU pod ravnmi iz leta 2020, kar bo ogrozilo zaveze in prednostne naloge EU, zlasti zeleni dogovor in digitalno agendo; vztraja, da je treba ciljno usmerjena povečanja zneskov, ki jih predlaga Evropski svet, osredotočiti na programe na področjih podnebnih sprememb, digitalizacije, zdravja, mladih, kulture, infrastrukture, raziskav, upravljanja meja in solidarnosti (kot so Obzorje Evropa, program InvestEU, Erasmus+, Jamstvo za otroke, Sklad za pravičen prehod, Digitalna Evropa, Instrument za povezovanje Evrope, LIFE+, program EU za zdravje, Integrirani sklad za upravljanje meja, Ustvarjalna Evropa, program za pravice in vrednote, Evropski obrambni sklad, Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje in pa humanitarna pomoč) ter na ustrezne agencije EU in Evropsko javno tožilstvo;

Horizontalna vprašanja

15. poudarja, da je za uskladitev političnih prednostnih nalog in programov porabe izjemno pomembno, da se horizontalna načela vključijo tako v uredbo o večletnem finančnem okviru kot v uredbo o instrumentu Next Generation EU, pa tudi v vso drugo ustrezno zakonodajo, v cilje trajnostnega razvoja OZN, zasledovanje konkurenčnih in v prihodnost usmerjenih dolgoročnih ciljev EU, pravičen in družbeno vključujoč prehod, pravno zavezujoč cilj porabe, povezan s podnebjem, v višini 30 % in cilj porabe, povezan z biotsko raznovrstnostjo, v višini 10 %; zato poudarja, da bi bilo treba čim prej sprejeti pregledno, celovito in smiselno metodologijo spremljanja ter jo po potrebi prilagoditi pri vmesnem pregledu večletnega finančnega okvira, tako za porabo na področju podnebnih sprememb kot za porabo, povezano z biotsko raznovrstnostjo; poudarja, da je treba tako v uredbo o večletnem finančnem okviru kot v uredbo o instrumentu Next Generation EU vključiti načelo neškodovanja; poleg tega poudarja, da je treba postopoma odpraviti subvencije za fosilna goriva; poziva Komisijo, naj razmisli, da bi se pri naložbah sklicevala na uredbo o taksonomiji;
16. odločno podpira, da se tako v uredbo o večletnem finančnem okviru kot v uredbo o instrumentu Next Generation EU vključijo načelo enakosti spolov in obveznosti glede

učinka na enakost spolov (upoštevanje vidika spola pri oblikovanju proračuna); zato meni, da bi bilo treba čim prej sprejeti pregledno, celovito in smiselno metodologijo spremljanja ter jo po potrebi prilagoditi pri vmesnem pregledu večletnega finančnega okvira;

17. zahteva, da pravno zavezujoč vmesni pregled večletnega finančnega okvira začne veljati najpozneje do konca leta 2024; poudarja, da mora ta pregled obravnavati zgornje meje za obdobje 2025–2027, prerazporeditev sredstev instrumenta Next Generation EU, za katera obveznosti niso bile prevzete, in sproščenih sredstev tega instrumenta, uvedbo dodatnih virov lastnih sredstev in izvajanje ciljev na področjih podnebnih sprememb in biotske raznovrstnosti;
18. poudarja, da so se določbe o prožnosti večletnega finančnega okvira, o katerih je bil dosežen dogovor med prejšnjimi pogajanjmi o večletnem finančnem okviru, pokazale kot bistvene, da se je lahko proračunski organ v sedanjem obdobju soočil z nepredvidenimi krizami brez primere; zato meni, da določbe o prožnosti večletnega finančnega okvira, ki jih predlaga Komisija, predstavljajo skrajni minimum za naslednji večletni finančni okvir, in se namerava pogajati o nadaljnjih izboljšavah; v zvezi s tem nasprotuje vsem poskusom zmanjšanja in združitve posebnih instrumentov večletnega finančnega okvira ter meni, da bi jih bilo treba izračunati nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira za obveznosti in plačila; poleg tega vztraja, da je treba zgornje meje postaviti na raven, ki bo zagotovila dovolj nedodeljenih rezerv nad zneski za programe;

Instrument za okrevanje in odpornost ter demokratično načelo

19. je seznanjen z dogovorom o celotnem znesku instrumenta Next Generation EU; obžaluje veliko zmanjšanje komponente za nepovratna sredstva, s katerim se je porušilo ravnovesje med nepovratnimi sredstvi in posojili ter bo ogrozilo prizadevanja za okrevanje, zlasti ukinitvev inovativnih programov, kot je instrument za podporo plačilni sposobnosti; meni, da bosta zaradi teh zmanjšanj uplahnila moč instrumenta in njegov transformativni učinek na gospodarstvo; obžaluje dejstvo, da so se nekatere države članice ponovno pogajale v duhu operativne proračunske bilance, pri čemer so v celoti zanemarile splošne koristi članstva v enotnem trgu in EU kot celote; poziva Svet, naj utemelji, zakaj je sredi pandemije korenito zmanjšal sredstva za instrument ReactEU, program Obzorje Evropa, program EU za zdravje in instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje ter zakaj je v kontekstu zelenega dogovora zmanjšal sredstva za program InvestEU in Sklad za pravičen prehod;
20. poziva, naj se zagotovi, da bodo reforme in naložbe v okviru instrumenta za okrevanje in odpornost ustvarjale sinergije z obstoječimi skladi in cilji EU ter predstavljale resnično evropsko dodano vrednost in dolgoročne cilje;
21. nasprotuje stališču Evropskega sveta glede upravljanja instrumenta za okrevanje in odpornost, s katerim se oddaljuje od metode skupnosti in podpira medvladni pristop; meni, da bo zaradi takšnega pristopa delovanje instrumenta za okrevanje in odpornost le bolj zapleteno, oslABLJENA pa bo tudi njegova legitimnost; opozarja, da je Evropski parlament edina neposredno izvoljena institucija EU; poziva k izvajanju predhodnega demokratičnega in parlamentarnega nadzora ter zato zahteva, da sodeluje pri delegiranih aktih, pa tudi pri naknadnem preverjanju, ali je bil denar iz instrumenta za okrevanje in odpornost porabljen pravilno, v interesu državljanov EU in EU, ali je zagotavljal resnično dodano vrednost EU ter podprl ekonomsko in socialno odpornost; zahteva

popolno transparentnost vseh končnih upravičencev; je trdno prepričan, da bi morali komisarji, pristojni za instrument za okrevanje in odpornost, v celoti odgovarjati Parlamentu;

22. opozarja, da Parlament in Svet skupaj tvorita proračunski organ; v zvezi s tem zahteva, da v celoti sodeluje pri instrumentu za okrevanje v skladu z metodo Skupnosti; zahteva, naj Komisija predstavi ciljno usmerjeno revizijo finančne uredbe ter medinstitucionalnega sporazuma o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju, da bi utrdila vlogo proračunskega organa pri odobritvah zunanjih namenskih prejemkov v okviru letnega proračunskega postopka;
23. poudarja, da je jasen in realen načrt odplačevanja ključnega pomena za splošni uspeh instrumenta Next Generation EU ter da predstavlja preizkus verodostojnosti za celotno EU; meni, da odplačevanje nastalega dolga ne bi smelo škodovati prihodnjim proračunom EU in generacijam Evropejcev ter da bi se moralo začeti čim prej; poziva, naj se poraba iz instrumenta za okrevanje in odpornost jasno oglašuje kot taka ter naj zanjo veljajo ustrezne zahteve glede preglednosti, vključno z zahtevami glede objave seznama končnih upravičencev;
24. poudarja, da bi morali biti vsi stroški, povezani z instrumentom Next Generation EU (glavnica in obresti), vključeni v proračun nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira;

Varnostna mreža za upravičence programov EU oziroma „varnostni načrt“

25. poudarja, da se je pripravljen pogajati že od novembra 2018 in da ne bo pristal na to, da bi bil prisiljen v slab sporazum; izjavlja, da namerava sodelovati v konstruktivnih pogajanjih s Svetom o vseh navedenih elementih, da bo lahko podal odobritev k uredbi o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027;
26. vseeno meni, da bi bilo treba morebitni politični dogovor o naslednjem večletnem finančnem okviru doseči najpozneje do konca oktobra, da ne bi ogrozili nemotenega začetka izvajanja novih programov s 1. januarjem 2021; opozarja, da člen 312(4) PDEU določa začasno podaljšanje veljavnosti zgornje meje in drugih določb iz zadnjega leta sedanjega okvira, če novi večletni finančni okvir ne bi bil sprejet pravočasno; poudarja, da je varnostni načrt za večletni finančni okvir tako pravno kot politično v celoti združljiv z načrtom za okrevanje in sprejetjem novih programov večletnega finančnega okvira;

o

o o

27. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Evropskemu svetu in Komisiji.